

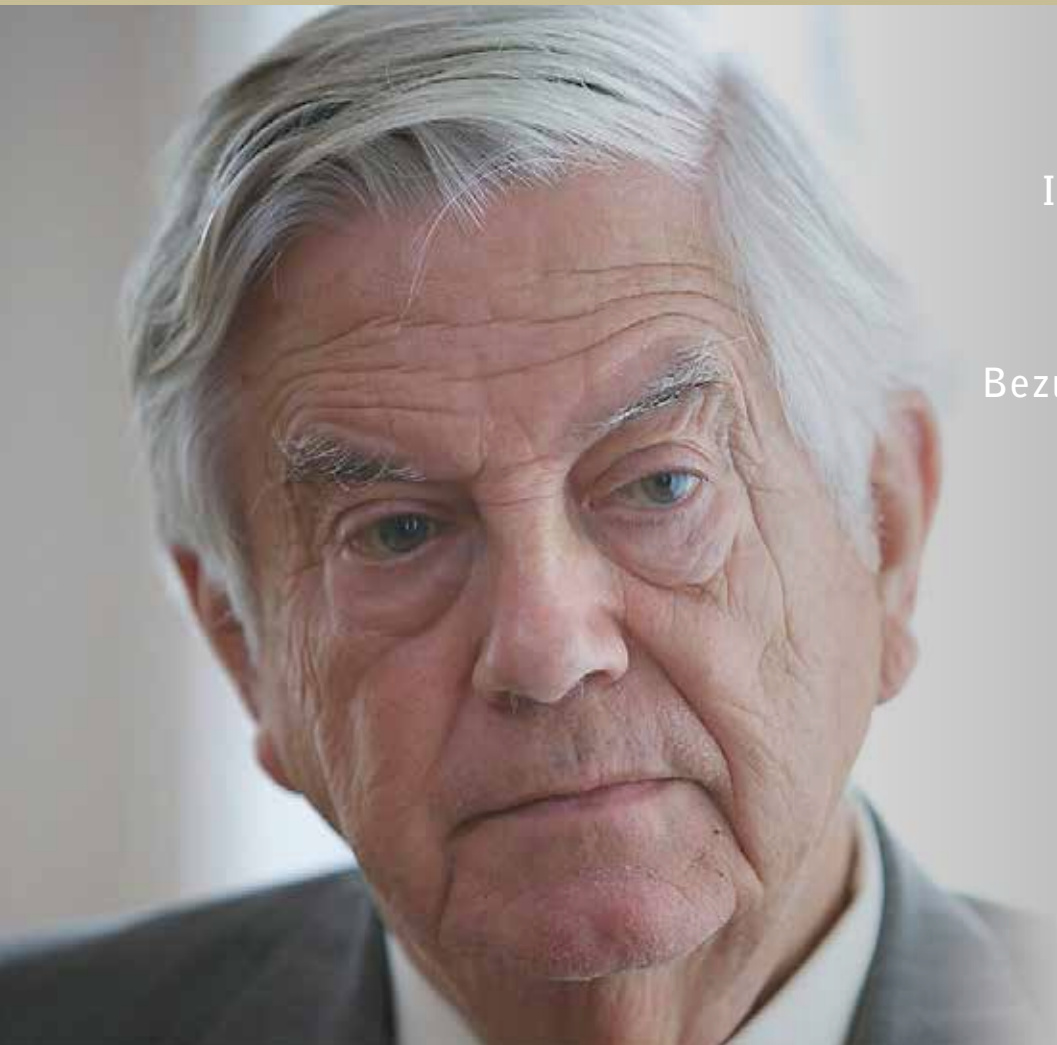
Column: Fred Teeven, kijk verder dan je neus lang is.

MAANDBLAD VAN DE JURIDISCHE FACULTEITSVERENIGING GROTIUS • JAARGANG 34 NR 7

NOVUM

In gesprek met: Frits Bolkestein

Interview Shin Dong-Hyuk

Overleefde 23 jaar in
Noord-Koreaans concentratiekamp

Bezuinigen op de rechtspraak

Het economisch belang
van de Rechtspraak

De Correspondent

“Wat doe je nou de hele dag als
student in het buitenland?”

De Russische gaskraan

Waarom Nederland en Rusland
zo’n warme band hebben

jfv **GROTIUS**

Universiteit Leiden

Universiteit Leiden. Universiteit om te ontdekken.

Maak kennis met je nieuwe carrière

Dirkzwager is altijd op zoek naar ambitieuze professionals. Juristen die een stap verder willen gaan, die hun kennis willen verbreden en delen. Om dat laatste draait het bij ons. We delen onze juridische kennis met onze cliënten en elkaar, zodat we samen sterker staan. Kennis ontwikkelen staat daarom hoog in het vaandel. We bieden dan ook uitstekende opleidingsmogelijkheden binnen en buiten onze Dirkzwager Academy. Maar ook door te werken aan uitdagende (internationale) projecten voor mooie cliënten. Daarnaast heb je altijd toegang tot brede juridische kennis die jij en je collega's delen via onder andere onze eigen kennispagina's, juridische (digitale) bibliotheken en de Dirkzwager KennisApp.

Dirkzwager is een veelzijdig, landelijk top-20 kantoor. We werken voor grote en middelgrote bedrijven, overheden, instellingen en particulieren, op de meest uiteenlopende rechtsgebieden. Ons kantoor heeft vestigingen in Arnhem en Nijmegen en telt ca. 260 medewerkers, waarvan 110 juristen die zich thuis voelen in een professionele en collegiale werkomgeving.

Kom kennis maken en kennis delen bij Dirkzwager.
Kijk op www.dirkzwager.nl voor de actuele vacatures en studentenstages.

Maak kennis met **Dirkzwager**
advocaten & notarissen

VOORWOORD

Waarde lezer,

April was wel de maand van staatssecretaris Fred Teeven. Coalitiepartner PvdA liet de VVD-crimefighter op het pluche zitten na de Dolmatov-affaire. Kennelijk viel de staatssecretaris niets te verwijten bij de dood van de Russische vluchteling. Enfin, ook deze maand veel Fred Teeven in de NOVUM.

Hij wil namelijk 100 miljoen euro bezuinigen op de gefinancierde rechtsbijstand. Algemeen deken Jan Loorbach noemde het "een schending van het grondrecht op toegang tot het recht." In De Verdieping leest u of de bezuinigingen wel zo goed zijn. Verliezen wij het economisch belang van de rechtspraak niet uit het oog?

De bezuinigingsdrift van Teeven houdt niet op bij de rechtsbijstand. Hij gooit ook het gevangeniswezen op de schop. Hij versobert het detentieregime, wil meer enkelbanden en sluit 27 gevangenisstraffen. Maar Teeven verliest in zijn bezuinigingsdrift de resocialisatie en recidivekans uit het oog. In de column van deze maand leest u waarom dit plan ondoordacht is.

In deze NOVUM hebben wij een wel heel bijzonder interview, namelijk met niemand minder dan VVD-coryfee Dr.h.c. mr. Frits Bolkestein. Het zal een aantal van onze lezers wellicht niet ontgaan zijn dat dhr. Bolkestein weer door de gangen van onze rechtenfaculteit loopt. Hij volgt namelijk colleges rechtsfilosofie. NOVUM sprak hem over zijn beweegredenen om weer de boeken in de duiken, het niveau van ons onderwijs en ook over de studenten van vandaag de dag.

Dat is niet het enige interview dat u moet lezen, leest u ook vooral het interview dat de NOVUM had met Shin Dong-Hyuk. Hij overleefde 23 jaar in een Noord-Koreaanse concentratiekamp en wist te ontsnappen. Drie generaties moesten worden gestraft toen de broer van Shin's vader succesvol was ontsnapt uit Noord-Korea en zijn weg had gevonden naar Zuid-Korea. Lees zijn bijzondere levensverhaal in een heel bijzonder interview.

Het boek dat deze maand gerecenseerd wordt is Tomorrow's Lawyers van Richard Susskind. Hij voorziet een aantal zeer ingrijpende veranderingen in de advocatuur. Lees de recensie en kom erachter of u nog wel advocaat wil worden of niet.

Vorige maand bezocht president Poetin ons land in het kader van het Nederland-Rusland jaar. In al het geweld van de kritieken op de mensenrechtensituatie in Rusland, raakt een ander belangrijk punt ondergesneeuwd: het Russische gas. Lees daarom De Verdieping over het belang van de warme band die wij met Rusland hebben.

Deze maand dus een prachtige NOVUM met mooie interviews en interessante onderwerpen. Rest mij u veel leesplezier toe te wensen. En vergeet ons niet te volgen via Facebook en Twitter.

Avinash Bhikie
hoofdredacteur NOVUM
novum@law.leidenuniv.nl

Volg ons op

Word jij een van de 24 insiders?

THE INSIDERS

EXPERIENCE THE LIFE OF A TOP LAWYER

ALLEN & OVERY

Gedreven. Scherp. Businesswise. Dat moet je zijn als je een van de 24 insiders wilt worden. The Insiders is een unieke real life business course. Eén week lang ervaar je het leven van een topadvocaat. De zaken, de cliënten, de mensen en de cultuur. Het echte werk! Onder toezicht van kopstukken van Allen & Overy werk je samen met jouw team aan een reële en uiterst uitdagende case. Je gaat de strijd aan in binnen- en buitenland. The Insiders vindt plaats van 15 t/m 20 juli 2013 met een introductiedag op 5 juli 2013. Ben jij derde- of vierdejaars rechtenstudent en durf je het aan? Schrijf je voor 31 mei in op www.businesswiseadvocaten.nl

Inhoudsopgave

- 1 Voorwoord
- 3 Inhoudsopgave
- 4 Zaak v/d maand *De rechter over journalistieke bronbescherming*
- 6 In gesprek met *Frits Bolkestein*
- 9 Ter leering ende vermaeck
- 10 Verdieping *Het belang van een warme band tussen Rusland en Nederland*
- 12 Boekrecensie *Tomorrow's Lawyers*
- 14 Advertorial *Houthoff Buruma*
- 16 Verdieping *Verliezen wij het economische belang van de rechtspraak uit het oog?*
- 18 In gesprek met *Shin Dong-Hyuk*
- 22 Column *Meneer Teeven, kijk eens verder dan uw neus lang is!*
- 24 Correspondent
- 26 Verenigingen
- 28 Faculteitszaken

4

6

10

16

18

26

NOVUM is het maandblad van de Juridische Faculteitsvereniging Grotius te Leiden. NOVUM is ontstaan uit een fusie tussen het faculteitsblad Trias (1968) en het blad Request (1999) dat werd uitgegeven door het rechtenmentoraat Appel.

NOVUM is aangesloten bij de Stichting Landelijk Overleg Juridische Faculteitsbladen (LOJF).

Oplage: 1.250 exemplaren
Ontwerp: Stefan Jacobi
Druk: JP Offset
ISSN-nummer: 1567-7931

U kunt NOVUM vinden bij de ingang van de faculteit, het juridisch café, het restaurant en bij C131. De redactie behoudt zich het recht voor ingeleverde stukken niet te plaatsen of te wijzigen. De inhoud van de artikelen vertegenwoordigt niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie.

© Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden gereproduceerd zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

Redactie

Hoofdredacteur
Avinash Bhikkie (06 57 93 91 25)
novum@law.leidenuniv.nl

Eindredacteur
Tjalling Reijnders (06 15 69 40 53)
novum@law.leidenuniv.nl

Redacteuren
- Raphael Donkersloot
raphaeldonkersloot@hotmail.com
- Maurits Helmich
M.m.helmich@gmail.com
- Michelle Maaijen
michellemaaijen@hotmail.com
- Thomas Weber
Thomas_91_91@hotmail.com
- Mireille Bosman
mireillebosman@hotmail.com
- Anna Tsheichvili
anna_tsheichvili@hotmail.com
- Petra Chao
petrachao@gmail.com

- Maurice Jeurissen
maurice1993@live.nl
- Emma Bree
emma.bree@gmail.com
- Rogier van Geel
rogier_van_geel@hotmail.com

Adviesraad
- Prof. Dr. A.O. Lubbers
- Mw. Drs. A.F.M. van der Helm
- Mw. Mr. C. de Kruif
- Mr. G.K. Schoep
- Emma Merckx, Assessor Fdr
- Anna Tsheichvili, praeses JfV Grotius

Contact
novum@law.leidenuniv.nl

Zaak v/d maand

De rechter over journalistieke bronbescherming

Wie wel eens naar Amerikaanse rechtbankdrama's kijkt, is ongetwijfeld bekend met het fenomeen 'objection!' Een rap van de tongriem gesneden advocaat zoekt de grens op bij het horen van een getuige waarna zijn confrère zich vervolgens tot de rechter wendt met het dringende verzoek de getuige te beletten antwoord te geven. Voordat de rechter het woord 'sustained' over zijn lippen kan krijgen is het kwaad al geschied; de getuige heeft zich in al zijn emotie laten verleiden tot een belastend antwoord. De ondervrager loopt vervolgens zelfvoldaan weg met de woorden 'no further questions your honor'. Ook in de praktijk kan de rechter een getuige beletten antwoord te geven wanneer de vraagstelling onbehoorlijk, suggestief of irrelevant is en deze regels worden gelukkig strenger nageleefd dan de cinematografie doet vermoeden. Maar wat als de vraag op zich redelijk en relevant is maar er met de beantwoording journalistieke bronnen dreigen te worden onthuld? En gaat het dan alleen om journalisten zelf of ook om 'gewone' getuigen? In een onlangs gewezen arrest gaf de Hoge Raad een aantal antwoorden.¹

De feiten

Het dagblad *De Limburger* publiceert in 2005 twee kritische artikelen over een raadslid van de gemeente Arcen en Velden. In de artikelen komen een aantal betrokkenen uit de directe omgeving van het raadslid aan het woord. Door een aantal van hen wordt hij onder meer betiteld als 'psychologisch terrorist' en 'querulant'. Het raadslid voelt zich daardoor in zijn persoonlijke integriteit aangetast en vordert daarom op grond van onrechtmatige daad € 10.000 schadevergoeding van dagblad *De Limburger* en de twee journalisten die verantwoordelijk zijn voor de artikelen. Het raadslid wordt in eerste aanleg door de rechtbank in het gelijk gesteld: *De Limburger* c.s. moeten € 750,- schadevergoeding betalen. Zij gaan hiertegen in hoger beroep.

In appel voeren *De Limburger* c.s. een getuige aan die moet bewijzen dat het raadslid daadwerkelijk een 'psychologisch terrorist' is genoemd. Het dagblad wil op deze wijze aantonen dat de inhoud van het verhaal niet is verzonden. De getuige, die in hetzelfde appartementencomplex als het raadslid woonde, herinnert zich een bijeenkomst tijdens welke een medebewoner het raadslid inderdaad een 'psychologisch terrorist' heeft

genoemd. De wederpartij vraagt de getuige daarop naar de naam van deze medebewoner. *De Limburger* c.s. maken tegen beantwoording van deze vraag bezwaar omdat daarmee de journalistieke bronnen van het dagblad dreigen te worden onthuld. De raadsheer-commissaris, degene die over dit soort verzoeken moet oordelen, is het met *De Limburger* c.s. eens. De getuige hoeft de identiteit van de medebewoner niet te onthullen nu daarmee inbreuk gemaakt zou worden op de journalistieke bronbescherming, hetgeen mogelijk een 'verkillend effect' op de vrijheid van meningsuiting kan hebben. Het hof acht vervolgens afdoende bewezen dat de term 'psychologisch terrorist' inderdaad is gebezigd. Daarmee handelt *De Limburger* c.s. niet onrechtmatig jegens het raadslid, de betreffende uitlating is immers niet door henzelf gedaan en de gevolgde handelwijze is niet in strijd met de maatschappelijke betamelijkheid. Het vonnis van de rechtbank wordt door het hof vernietigd.

De Hoge Raad

In cassatie gaat het voornamelijk om de vraag of de raadsheer-commissaris de getuige inderdaad had mogen beletten antwoord te geven op de vraag wie de betreffende uitlating nu eigenlijk had gedaan. Het raadslid, de eiser tot cassatie, voert aan dat daarvoor geen redelijke grond bestaat nu het recht op journalistieke bronbescherming niet van toepassing is op 'gewone' getuigen die niet zelf werkzaam zijn als journalist.

De Hoge Raad overweegt dat de rechter bij het horen van getuigen op grond van art. 179 lid 2 Rv kan beletten dat aan een bepaalde vraag gevolg wordt gegeven. Blijkens de parlementaire geschiedenis gaat het dan om situaties waarin de vraagstelling naar het oordeel van de rechter onbehoorlijk, suggestief of irrelevant is.² Daarnaast heeft de rechter deze bevoegdheid ook wanneer het recht op journalistieke bronbescherming in het geding komt, aldus de Hoge Raad. In zijn conclusie bij het arrest betoogt advocaat-generaal Huydecoper met zoveel woorden dat dit recht 'illusoir' zou worden wanneer het alleen kan worden ingeroepen door journalisten zelf. Ook reguliere getuigen kunnen immers beschikken over gevoelige informatie omtrent journalistieke bronnen. Huydecoper acht het daarom niet waarschijnlijk dat het recht op bronbescherming deze 'opmerkelijke lacune' zou vertonen.

“Het onthullen van een journalistieke bron kan een ‘verkillend’ effect hebben op de vrijheid van meningsuiting.”

De Hoge Raad doet geen principiële uitspraak wat dit laatste punt betreft, maar neemt de conclusie van de advocaat-generaal wel in zoverre over dat hij van oordeel is dat de raadsheer-commissaris geen blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door het verzoek van *De Limburger* c.s. te honoreren. Deze heeft zijn besluit immers voldoende gemotiveerd en zich rekenschap gegeven van het feit dat er twee fundamentele rechten in het geding zijn. Enerzijds het recht op vrijheid van meningsuiting in de vorm van bronbescherming, anderzijds het recht op een eerlijk proces waaronder het recht op verweer tegen een getuigenverklaring. Daarbij heeft de raadsheer-commissaris volgens de Hoge Raad terecht geconcludeerd dat openbaring van de identiteit van de medebewoner een dusdanig zware inbreuk op de journalistieke bronbescherming zou vormen dat het in dit geval gerechtvaardigd is de getuige het zwijgen op te leggen. Het onthullen van de bron zou namelijk een 'verkillend effect' op de vrijheid van meningsuiting kunnen hebben. Derhalve verwerpt de Hoge Raad het beroep. De 'objection' van *De Limburger* c.s. blijkt gerechtvaardigd.

Het bredere perspectief

In de motivering van het arrest verwijst de Hoge Raad tevens naar een recente uitspraak van het EHRM.³ Daarin ging het om twee journalisten van *De Telegraaf* die beschikten over staatsgeheimen. Om achter hun bron te komen werden zij door de AIVD afgeluisterd, gevolgd en geobserveerd. Ook werd *De Telegraaf* gedwongen de stukken aan de AIVD af te geven. Het EHRM achtte dit in het licht van de persvrijheid, waaronder het recht op journalistieke bronbescherming, een disproportionele handelwijze. Het Hof overweegt:

'Having regard to the importance of the protection of journalistic sources for press freedom in a democratic society and the potentially chilling effect an order of source disclosure has on the exercise of that freedom, such a

measure cannot be compatible with Article 10 of the Convention unless it is justified by an overriding requirement in the public interest.'

“Het recht op journalistieke bronbescherming wordt dus zowel op nationaal als internationaal niveau in toenemende mate erkend en gehandhaafd.”

Het recht op journalistieke bronbescherming wordt dus zowel op nationaal als internationaal niveau in toenemende mate erkend en gehandhaafd. Het onthullen van bronnen kan immers een 'verkillend' of 'chilling' effect hebben op de vrijheid van meningsuiting. De onder druk gezette getuige die zijn mond voorbij praat blijft voorlopig dus alleen te bewonderen in de courtroom dramas.

- 1 HR 1 maart 2013, LJN BY7845 (*Eiser/De Limburger c.s.*).
- 2 G.R. Rutgers, R.J.C. Flach & G.J. Boon, *Parlementaire geschiedenis van de nieuwe regeling van het bewijsrecht in burgerlijke zaken*, Deventer: Kluwer 2011, p. 273.
- 3 EHRM 22 november 2012, nr. 39315/06 (*De Telegraaf/ Nederland*).

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

In gesprek met

Frits Bolkestein

“Ik streef naar elitaire studenten”

Dr.h.c. mr. F. Bolkestein loopt wederom door de gangen van de Leidse rechtenfaculteit. In 1965 behaalde hij aan deze faculteit zijn meesterstitel. Van 2005 tot en met 2010 heeft hij hier als bijzonder hoogleraar college gegeven. Nu zit de voormalig leider van de VVD wederom in de collegebanken – de academicus is immers nooit uitgestudeerd. NOVUM sprak met hem over het studeergedrag van de studenten van nu, Europese cultuur en vroeg hem wat hij de studenten aan advies mee wil geven.

U heeft wiskunde, filosofie, Grieks, economie en rechten gestudeerd. Nu volgt u hier aan de Leidse rechtenfaculteit de werkgroep Bible and legal philosophy, onderdeel van het vak

Rechtsfilosofie, van Jonathan Price. Waarom volgt u specifiek dit vak?

Ik ken Jonathan doordat ik hier in Leiden bijzonder hoogleraar ben geweest. Wij gaan veelal om met dezelfde mensen, zoals Andreas Kinneging en Paul Cliteur. We zijn ook in vele opzichten geïnteresseerd in dezelfde zaken, bijvoorbeeld het recht in de Bijbel. Dat is de reden dat ik zijn college volg. Daarnaast is hij mijn redacteur voor een boek dat ik een paar jaar geleden in Nederland heb gepubliceerd, genaamd *De intellectuele verleiding* – Gevaarlijke ideeën in de politiek.¹ Dat boek komt nu op de markt in Amerika en om die reden heeft Jonathan mij geholpen door redacteur te zijn.

“Ik heb de indruk dat studenten misschien niet zo hard werken als misschien nuttig zou zijn. Er hapert flink wat aan hun beheersing van het Nederlands en dat vind ik een ernstige zaak.”

Merkt u een verschil tussen het studeergedrag van studenten toen u studeerde en het huidige studeergedrag van studenten?

Ik heb het eindexamen van het gymnasium gedaan in 1951 en ik ben voor Shell gaan werken in 1960. Ik heb dus negen jaar gestudeerd, dat is flink lang. Daarvan heb ik één jaar besteed aan de Algemene Studenten Vereniging Amsterdam, de ASVA, en ik heb een jaar lang leiding gegeven aan het Nederlands Bureau voor Buitenlandse Studentenbetrekkingen, de NBBS. Ik heb het kandidaatsexamen wis- en natuurkunde gedaan en het doctoralexamen filosofie en Grieks. Dat vond ik heel leuk en ik heb het dan ook met veel belangstelling gedaan. Nu is dat echter anders. Het onderwijs is nu veel schoolser geworden. Ik heb de indruk dat studenten misschien niet zo hard werken als misschien nuttig zou zijn.

Er hapert flink wat aan hun beheersing van het Nederlands en dat vind ik een ernstige zaak. Ze hebben geen gevoel voor grammatica en stijlfiguren. Er was onlangs een artikelje in de Volkskrant waarin stond dat veel hbo-studenten een beperkte vocabulaire hebben. Dat kan ook niet anders als je ziet wat de invloed is van de sociale media en de televisie. Die invloeden maken studenten passief. Ik heb de indruk dat ze veel te weinig lezen.

Niet alleen het Nederlands wordt slecht beheerst, maar ook het Frans en het Duits.

Toen ik hoogleraar was, heb ik wel eens Franse en Duitse teksten opgegeven. Zo heb ik ze een deel van *Die Leiden des jungen Werthers* opgegeven – dat begrepen ze niet. Ook het Engels is veel minder goed dan men denkt. Onlangs werd ik uitgenodigd in het Engels om een lezing te geven in Den Haag. Het woord ‘lezing’ werd vertaald in die brief met het woord ‘reading’. Ik vind dat ernstig. Nederlanders hebben een klein taalgebied en men is zich daar onvoldoende van bewust. Een Franse student die het Engels beheerst, kent twee wereldtalen. Een Nederlandse student die Engels beheerst, kent één wereldtaal. Ik heb dus ernstige klachten over de taalvaardigheid van de Nederlandse studenten. Je moet jezelf wel vergelijken met studenten in Engeland, Frankrijk en Duitsland. Ik waag te betwijfelen of de talenkennis van die studenten in die landen nou zo goed is. De Duitsers zijn niet erg goed in vreemde talen en de Fransen al helemaal niet. Maar er zijn op dit moment meer Duitse studenten die Nederlands studeren, dan Nederlandse studenten die Duits studeren. Wij leven met onze rug naar Duitsland, met ons gezicht naar de zee. Dat is altijd zo geweest en dat is slecht.

De talenkennis van ons en onze bureaus laten dus te wensen over. Dit is een mooi voorbeeld van het feit dat er weinig gemeenschappelijkheid is tussen Nederland en zijn bureaus. Tijdens een uitzending van Pauw en Witteman eind vorig jaar zei u: “Er is geen Europees volk, er is geen Europese taal, er is geen Europese openbare mening, er is geen Europees rechtsstelsel, er is geen Europese cultuur”, tot grote ergernis van tafelgenoot Adriaan van Dis, die stelde dat Don Quichot niet alleen van Spanje is en Bach niet alleen van Duitsland. Wat bedoelt u precies met de uitspraak dat er geen Europese cultuur is?

Het ging toen over het onderwerp Europese federatie. Adriaan van Dis heeft op zichzelf wel gelijk. Don Quichot is van ons allemaal. Maar dan vraag ik me af hoeveel mensen Don Quichot

nog lezen. Het is ook waar dat Bach van ons allemaal is. Maar dat betekent nog niet dat er een Europese cultuur is. Je hebt twee opvattingen van het woord cultuur. Er bestaat cultuur in de zin van het mooiste wat de mensen hebben vorgebracht. Daar vallen Don Quichot en Bach onder. Ik doel hier echter meer op de antropologische opvatting van het woord cultuur, namelijk alles wat onze samenleving typeert – die ontbreekt. Je kunt geen Europese federatie creëren op basis van Bach en Don Quichot.

“Je kunt geen Europese federatie creëren op basis van Bach en Don Quichot.”

*In uw boek *De intellectuele verleiding* zegt u dat politici ervaringsdeskundigen moeten zijn en vooral geen intellectueel. U heeft lang gestudeerd en jarenlang voor de Shell gewerkt alvorens de politiek in te gaan. Kon u tijdens uw politieke loopbaan beschouwd worden als een intellectueel of een ervaringsdeskundige?*

Toen ik nog in de politiek zat en journalisten mij een intellectueel noemden, zei ik altijd: “Ik ben een politicus, dat is heel wat anders. Intellectuelen gaan op hun bek in de politiek. Wilt u mij dus niet zo noemen? Dat is een onvriendelijke opmerking.” Daar wisten journalisten nooit raad mee. Was ik een intellectueel? (lachend) Ik heb wel zetels gewonnen, dus dat bewijst dat ik geen intellectueel ben. Ik ken ook niet zoveel voorbeelden van intellectuelen in de politiek. Die zijn niet zo makkelijk te vinden.

Wat zou u de studenten van nu mee willen geven?

Ga datgene doen wat je leuk vindt. Maar werk hard! Lees boeken, oriënteer je breed en verdiep je in de stof. Een student studeert om iets op te pikken van wat de vorige generatie heeft ontdekt of geschreven. Een syllabus is daarvoor niet genoeg. Studenten moeten de boeken lezen van het begin tot het eind. Een student moet iets stevig studeren zoals geschiedenis, theologie, rechten of wiskunde. Alles wat de hersens scherpt, rendeert. Daarnaast kun je natuurlijk tijd vrijmaken om naast de studie een studentenbaantje te hebben of stage te lopen. Zorg ervoor dat je vief en alert bent, en dat je een beetje goed van de tongriem gesneden bent. Ik ben een beetje streng voor studenten, dat weet ik. Maar ik streef dan ook naar elitaire studenten. Vroeger mocht men nooit selectie aan de poort toepassen. Er zijn nu echter University Colleges die wel mogen selecteren. Ook staat het concept van niet mogen selecteren aan de poort op de helling voor sommige studies. Dit zijn uitstekende ontwikkelingen. **N**

¹ De Amerikaanse versie van *De intellectuele verleiding* is dit jaar begin april gepubliceerd en kan gekocht worden via <http://bookstore.authorhouse.com> of een andere online boekenverkooper.

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

TOGAMASTER RECHTBANK, OM & ADVOCATUUR

SCHRIJF JE IN
VÓÓR 15 JULI!

MEER WETEN?
VRAAG HET INFORMATIEPAKKET AAN
VIA TOGAMASTER@LAW.EUR.NL

AANSPRAKELIJKHEID & VERZEKERING

DIRECT THUIS IN
DE PRAKTIJK!

SCHRIJF JE IN
VÓÓR 15 JULI!

MEER WETEN?
VRAAG HET INFORMATIEPAKKET AAN
VIA MASTERAV@LAW.EUR.NL

ARBEIDSRECHT DE MASTER DIE WERKT

SCHRIJF JE IN
VÓÓR 15 JULI!

MEER WETEN?
VRAAG HET INFORMATIEPAKKET AAN VIA
MASTERARBEIDSRECHT@LAW.EUR.NL

Erasmus

ERASMUS SCHOOL OF LAW
ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

MELD JE NU AAN VOOR DE ESL MASTER DAG
VAN **28 MEI 2013** VIA WWW.ESL.EUR.NL/MASTER

Ter leering ende vermaeck

Zoveel te lezen, te zien, te ervaren, zo weinig tijd! Welke boeken, films en documentaires verruimen uw blik op de wereld, verbreden en verdiepen uw kennis van het recht of kunnen u laten ontspannen zonder de sferen van het recht te verlaten? Elke maand maakt de redactie van de NOVUM een selectie van audiovisuele en tekstuele producten die het leven van de rechtenstudent verrijken en kunnen worden gebruikt ter leering ende vermaeck.

Boek – Jodenjacht

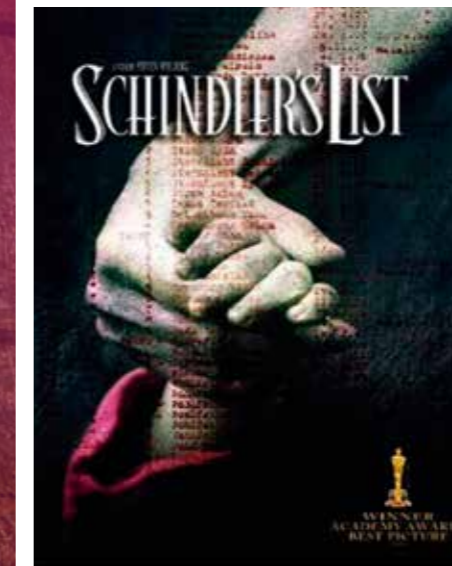
Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het opsporen en arresteren van ondergedoken joden in Nederland voor een belangrijk deel het werk van de Nederlandse politie. Veel rechercheurs deden dit werk met grote overtuiging en volledige inzet, zo blijkt uit nieuw en baanbrekend historisch onderzoek. De betrokken agenten mishandelden, stalen, roofden, en verkrachtten. En bovenal: ze joegen vele duizenden joden de kampen en de dood in. Sommigen bleken zulke fanatieke joden-jagers dat het zelfs de Duitse bezetter te gortig werd.

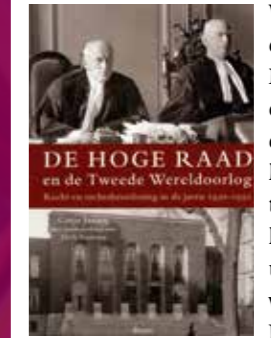
Bron: <http://www.uitgeverijbalans.nl/web/Artikel/Jodenjacht.htm>

Film – Schindler's list

Prachtige film over hoe Oskar Schindler meer dan duizend Joden heeft gered tijdens de Tweede Wereldoorlog door ze te laten werken in zijn fabriek. Het waargebeurde verhaal is prachtig verfilmd door Steven Spielberg en de film heeft dan ook terecht zeven Oscars gewonnen. De film laat zien wat de goedheid van één kan betekenen te midden van de slechtheid van velen.

Boek – De Hoge Raad en de Tweede Wereldoorlog

Wie had gehoopt dat het hoogste Nederlandse rechtscollege tijdens de oorlog voorop zou lopen in de strijd tegen het onrecht, kwam be-drogen uit. Na het ontslag van L.E. Visser, de Joodse president van de Hoge Raad, bleven de overige leden gewoon zitten. Vanaf dat moment liepen de raadsheren achter de feiten aan. Al tijdens de oorlog wezen critici erop dat de meegaandheid van de Hoge Raad het principiële verzet van advocaten en andere juristen fnuikte. De Hoge Raad en de Tweede Wereldoorlog beschrijft de gecompliceerde verhouding tussen recht en rechtsbeoefening in oorlogstijd.

Bron: https://www.uitgeverijboom.nl/boeken/geschiedenis/de_hoge_raad_en_de_tweede_wereldoorlog_9789461056641/

Film – The pianist

Fantastische film van Roman Polanski. Acteur Adrian Brody speelt Wladyslaw Szpilman, een Poolse Jood die probeert te overleven ten tijde van de verwoesting van Warschau in de Tweede Wereldoorlog. Het aangrijpende verhaal wordt op een even prachtige als vreselijke manier verfilmd. Het is een aangrijpende film, die des te aangrijpender is wegens het feit dat de film gebaseerd is op een waar gebeurd verhaal.

Verdieping

Het belang van een warme band tussen Rusland en Nederland

Het staatsbezoek van President Poetin aan Nederland ter gelegenheid van het Nederland- Rusland jaar brengt een aantal nijpende vragen met zich mee. De sterk verslechterde mensenrechtensituatie in Rusland strijdt onherroepelijk met universele principes die vastgelegd zijn in talloze mensenrechtenverdragen waarbij zowel Nederland als Rusland partij zijn. Tegelijkertijd zijn deze twee landen ook samen aandeelhouders in het meest omvangrijke gasproductieproject van heel Europa. Het is wel duidelijk dat het belang van goede diplomatieke betrekkingen met Rusland op gespannen voet staat met de Nederlands verantwoordelijkheid als beschermer van de internationale mensenrechten. In het licht van de toenemende Europese afhankelijkheid van Russische energie en handel is het van uiterst belang om tactisch om te gaan met de tekortkomingen van Europa's oosterse bondgenoot.

Onlangs is in Rusland de zaak van de advocaat Sergei Magnitsky voor de rechter verschenen. Magnitsky wordt ervan beschuldigd in samenwerking met een Amerikaans bedrijf miljoenen euro's aan belastinggeld achterover gedrukt te hebben, nadat hij zelf bekend had gemaakt op de hoogte te zijn van een grote fraudezaak waar meerdere hoge ambtenaren van het Poetin regime bij betrokken zouden zijn geweest. Men zou zich af kunnen vragen of deze gevaarlijke ontdekking niet te maken zou kunnen hebben met de arrestatie en berechting van deze advocaat. Buitengewoon merkwaardig aan deze zaak is dat dezelfde Magnitsky, wiens vermeende wandaden nu terecht staan, drie jaar geleden onder twijfelachtige omstandigheden in een gevangenis om het leven is gekomen. Los van het feit dat een dergelijke postume vervolging in Nederland niet sinds de middeleeuwen heeft plaatsgevonden, kan men zich afvragen wat voor nut het heeft om iemand te laten boeten wanneer zijn vroegtijdige dood in voorarrest al overkomt als de ultieme straf.

De Magnitsky zaak is één van vele mensenrechtenschendingen die begaan worden onder het Poetin regime. Zoals men zich nog wel kan herinneren, was het vorig jaar de band 'Pussy Riot' die werd veroordeeld tot gevangenkamp voor het te luidkeels verkondigen van hun mening. Hierbij wordt nog niet eens gesproken over de onderdrukking van massale demonstraties die sinds de herbenoeming van Poetin tot president plaats hebben gevonden.

Tegen de demonstranten die opgepakt worden staan straffen open van tot wel 10 jaar cel. Ook de rechten van homo's worden in het huidige Rusland alles behalve erkend. Vanuit de Verenigde Staten wordt hevige kritiek geuit op de verergerende situatie in Rusland en is bijvoorbeeld al een visa verbod opgelegd op alle betrokken ambtenaren bij de zaak Magnitsky. In Europa wordt echter veel bedaarder gereageerd op de houding van het Kremlin tegenover ongehoorzame burgers. Zelfs Poetin's constante afwijzing van westerse normen en waarden en zijn afkeurende houding tegenover Amerikaanse en Europese handelspartners heeft slechts geleid tot gematigde vermaning van Europese zijde.

Deze houding van Europese landen is grotendeels terecht en zal ook in stand moeten blijven in toekomstige Nederlandse betrekkingen met het Rusland van Poetin. Hoe belangrijk het ook is om de Russische politiek aan te spreken over de afstotelijkheid van hun houding tegenover de mensenrechten moet dit slechts met voorzichtigheid gedaan worden zonder onvriendschappelijk over te komen. Vanuit mondiaal gezichtspunt is dit van belang omdat de wereld de medewerking van Rusland nodig heeft om affaires zoals die in Cyprus en Syrië zo goed en zo kwaad als het kan in goede banen te leiden. Het is van het uiterste belang dat de regering op het Kremlin zijn medespelers op het wereldtoneel enigszins goed gezind blijft, ook al moet toegegeven worden dat dit ten koste kan gaan van Europa's geloofwaardigheid als beschermheer van de rechten van de mens en burger. Het is onwaarschijnlijk dat Poetin en zijn bondgenoten zoals gewild zullen reageren op een Europese veroordeling van hun beleid, laat staan een Nederlandse. Het te streng veroordelen van de Russi-

“Door Rusland te fel te bekritisieren zou het land ook slechts in de hoek gedreven worden van waaruit het nog eens onverwachte dingen zou kunnen doen.”

sche handelswijze zou kunnen leiden tot een Rusland dat steeds verder af komt te staan van zijn positie binnen Europa en daardoor nóg meer zijn eigen gang zal gaan. Resultaat zou dan uiteindelijk zijn dat Rusland zich afsluit van Europese invloeden en dat kan niet het oogmerk zijn van mensenrechtenbeleid noch van het onderhouden van diplomatieke en handelsbetrekkingen.”

Door Rusland te fel te bekritisieren zou het land ook slechts in de hoek gedreven worden van waaruit het nog eens onverwachte dingen zou kunnen doen. Zoals het spreekwoord luidt: ‘een kat in het nauw maakt rare sprongen’. Als voorbeeld hiervan hoeft men slechts te denken aan de winter van 2008 op 2009 toen Poetin de gaskraan naar Europa dichtdraaide. West-Europa kwam met een energietekort te zitten, terwijl Oost-Europa het werkelijk zonder moest doen. Niet minder dan 30% van de olie en 40% van het gas in gebruik binnen de Europese Unie komt immers uit Rusland, waardoor Europa afhankelijk is van Russische gasvoorzieningen. Deze afhankelijkheid is de achilleshiel van de Europese Unie, die het zeer moeilijk maakt voor de landen binnen Europa om hun relatie met Rusland te ver te laten bekoelen. Bovendien heeft de Nederlandse Gasunie een flink aandeel in de opbrengst van Russisch gas en is het van landsbelang dat de opslagcontainers onder de Nederlandse bodem vol blijven lopen met Russisch gas. Naast gas zijn ook de verdere handelsbetrekkingen met Rusland van groot belang. In ruil voor Nederlandse machines en landbouwproducten ontvangt Nederland naast gas ook olie, staal en ijzer om de te exporteren machines mee te bouwen.

Dit alles laat onverlet dat de dialoog van de Nederlandse regering met de Russische cruciaal is voor de relatie van beiden landen als bondgenoten. Het feit dat Rusland nog zo ver verwijderd blijft van de democratie waarin mensen vrij zijn hun mening te geven staat

op gespannen voet met het Europese en Nederlandse idee van de democratische rechtsstaat en het is dan ook zowel een recht als een verplichting voor Nederland om gevoelige onderwerpen als bijvoorbeeld mensenrechtenkwesties te bespreken. Met oog op de te beschermen belangen en het geringe effect dat dit soort acties zullen hebben op het Kremlin blijft het toch belangrijk voor Nederland en Europa om zich minder afwijzend op te stellen dan bijvoorbeeld de Verenigde Staten. Het belang van Rusland als handelspartner weegt gewoonweg te zwaar. Voorzichtigheid is daarom de moeder van de porseleinkast.

Ondertussen wordt de beweging naar meer vrijheid in Rusland steeds sterker. Met in de steden een meerderheid van goed opgeleide mensen is het onmogelijk dat de huidige onderdrukking tot in lengte van jaren zal blijven voortbestaan. Voor Europese landen zoals Nederland is het belangrijk om de mensen die deel uitmaken van deze beweging te steunen en te laten zien hoe het anders kan. Door culturele samenwerking en opleiding zullen de vrijheidslievende Russen steeds meer in inzien dat er een mogelijkheid bestaat zichzelf te bevrijden van het regime dat hun de rechten van de mens en burger ontzegt. Deze verandering moet echter binnenuit het land zelf komen, en niet door manoeuvres op het internationaal politieke niveau. Het huidige Rusland en haar leiders zijn niet weg te denken en het belang van een goede relatie met het huidige regime is te groot om al te fel in te zetten op een ommezwaai. In de toekomstige interactie tussen de Nederlandse en de Russische politiek zal dit voorlopig nog wel een rol blijven spelen. Het is goed om dat bij de beoordeling van het diplomatieke steekspel over de mensenrechten in gedachten te houden. ■

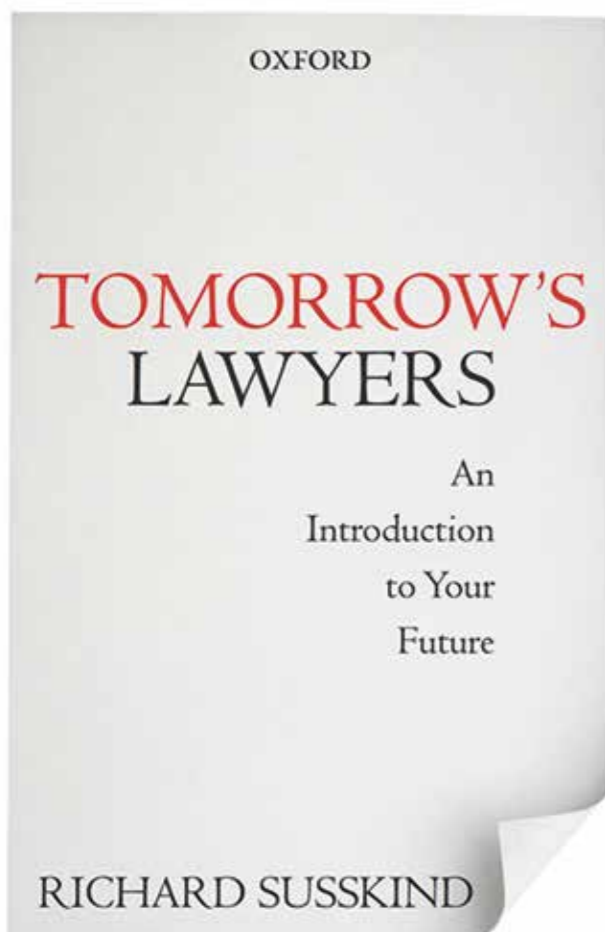
Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

Boekrecensie

Tomorrow's Lawyers

An introduction to Your Future

Bestaan er in 2020 nog wel advocaten? Een vraag die het merendeel van de rechtenstudenten in zonder twijfel met 'ja' zou beantwoorden. Maar na het lezen van het boek *Tomorrow's lawyers*, het nieuwste boek van Richard Susskind, zal er in die 'ja' wel een lichte aarzeling kunnen doorklinken. Susskind, die al sinds de jaren '80 als een soort profeet binnen de juridische wereld predikt, denkt dat er de aankomende jaren heel wat staat te veranderen binnen de juridische wereld, met geweldige gevolgen voor de advocatuur.

Einde uurtje fractuurtje

Eén van de grote krachten die volgens Susskind de veranderingen binnen de advocatuur aanzwengelt, is de economische crisis. De crisis zorgt ervoor dat bedrijven op hun uitgaven moeten korten en dus ook op de juridische kosten. Tot nu toe hebben bedrijven die uitgaven kunnen terugdringen door juridische problemen gedeeltelijk door hun eigen juridische afdeling op te laten pakken en door kortingen bij de advocatenkantoren te bedingen. Advocatenkantoren geven volgens Susskind deze kortingen, omdat de kantoren nog geloven dat het tij snel zal keren en dat het allemaal weer zo wordt als vóór het uitbreken van de bankencrisis. Maar naast het feit dat het einde van de crisis nog lang niet in zicht is, zijn ook de ontwikkelingen binnen de technologie niet te stoppen. Deze twee grote krachten zullen er volgens Susskind uiteindelijk voor zorgen dat de advocaten niet alleen het idee van 'uurtje factuurtje' definitief verwerpen, maar dat er uiteindelijk ook anders gewerkt zal worden.

Opdelen

"Lawyers have for many years performed routine work for which they have been overqualified and for which, in turn, they have been overcharging." Volgens Susskind hebben advocaten een veel te romantisch beeld van hun beroepsuitoefening. Advocaten denken dat iedere zaak uniek is en zien daardoor over het hoofd dat er veel meer ruimte is voor standaardisatie. Deze standaardisatie zal ook makkelijker worden gemaakt door de ontwikkeling van de technologie: computers zullen volgens Susskind uiteindelijk het eenvoudige werk van de advocaten overnemen. Op die manier kunnen advocaten echt gaan doen wat ze nu al de hele tijd denken te doen, namelijk: maatwerk leveren. Cliënten zullen om alleen de hoge tarieven van advocaten te betalen waar dat nodig is de juridische geschillen moeten opdelen.

Maar Susskind hoop ook dat advocatenkantoren dit zelf gaan doen: "Even in the world's largest deals and disputes there are substantial components of work that can be routinized and sourced differently." Het relatief eenvoudige gedeelte van het werk kan worden uitbesteed aan andere kantoorgedeelten - het liefst in landen waar de kosten lager liggen - en naar personen met een andere opleiding. In de praktijk gebeurt dit ook al. Susskind geeft het voorbeeld van Allen en Overy. Dit kantoor heeft al een vestiging geopend in Noord-Ierland, waar gedeelten van het werk wat in Londen binnenkomt, wordt uitbesteed.

"Volgens Susskind hebben advocaten een veel te romantisch beeld van hun beroepsuitoefening."

Richard Susskind.

Einde van de pyramidestructuur

Als de door Susskind geschetste veranderingen inderdaad plaats zullen vinden, betekent dat een einde voor de advocatenkantoren zoals wij die nu kennen. De pyramidestructuren, met een grote groep advocaat-stagiaires aan de onderkant (die voornamelijk het door Susskind bedoelde eenvoudigere werk doen) en het handjevol partners aan de top, zullen verdwijnen. "Firms might then operate with a team of high-powered partners, each supported by, say, one associate." Ondanks dat dit vrij grote voorspellingen zijn, schuwt Susskind het niet om een datum te noemen: in 2020 denkt hij dat het met de pyramidestructuur gedaan is en dat verschillende kantoren (zeker diegene die op de conservatieve manier verder gaan) over de kop zijn gegaan. Voor de advocatuur lijkt dit een doemscenario. Maar Susskind, die zelf ook advocaat is, ziet het anders: de veranderingen binnen de juridische wereld zullen uiteindelijk zorgen voor "more access to justice." De juridische bijstand wordt goedkoper en daarnaast zullen mensen online makkelijker van hun rechten op de hoogte raken en wellicht ook zelf meer kunnen doen. Susskind gelooft zelfs dat de toekomst van de rechtbank op het internet is gelegen. Naar zijn idee zouden rechtbanken partijen en getuigen prima kunnen horen via een online videoverbinding.

Kanttekeningen

Er zijn heel wat vraagtekens die je bij de 'profetie' van Susskind kunt zetten. Hij denkt dat de druk van de IT en de crisis ervoor zullen zorgen dat er anders gewerkt zal worden. Veranderingen gaan echter nooit van harte, zeker niet in de conservatieve wereld

van de juristen. Op dit moment werken verschillende advocaten nog met de fax, op de rechtbank kan je nog geen enkel processtuk digitaal inleveren, en ondanks dat je voor het kantongerecht in persoon kan procederen, wordt binnen de meeste rechtsgebieden nog gewoon het monopolie van de advocaten gehandhaafd. Daarnaast lopen alternatieve geschillenbeslechting als mediation en het project *e-court* nog lang geen storm. Aan de standaardisering van contracten wordt wel gewerkt, onder andere door Kluwer. Maar dit kan vooralsnog alleen in de uiterst eenvoudige gevallen. Wel is het zo dat door de bezuinigingen van de overheid de rechtsbijstand onder druk staat, en ook de verhoging van de griffierechten blijft onderwerp van gesprek. Opvallend nieuws kwam er ondanks van de Orde van Advocaten dat de *no cure no pay* in 2014 gedeeltelijk mogelijk wordt.

Conclusie

Misschien is dit werk van Susskind meer een aanmoediging om tot verandering over te gaan dan dat de veranderingen die hij schetst één op één zullen uitkomen. Maar dit boek geeft het inzicht dat het naïef is om te denken dat de juridische wereld niet aan veranderingen onderhevig is. Wie nu droomt van een carrière in de advocatuur, zal er daarom rekening mee houden dat zijn carrière er anders uit zou kunnen zien dan de die van de advocaten van nu.

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

Advertorial Houthoff Buruma

Interview met Sanne Houdijk | Advocaat – stagiaire
Sectie: Financial Markets

De organisatie

Met meer dan 250 advocaten, notarissen en belastingadviseurs is Houthoff Buruma één van de grootste juridische dienstverleners in Nederland. We zijn een onafhankelijk Nederlands kantoor met een internationale oriëntatie. Houthoff Buruma is een full-service kantoor met één focus: onze cliënt. Grote beursgenoteerde bedrijven en financiële instellingen. Ondernemingen die hoge eisen stellen aan onze dienstverlening. Onze aanpak is gedegen en praktisch. We zoeken intelligente oplossingen; dat houdt onze praktijk uitdagend en doet tegelijkertijd recht aan de concrete doelstellingen van onze cliënten.

Kunt u wat vertellen over uzelf en wat u doet binnen Houthoff Buruma?

Ik ben in 2008 in Leiden afgestudeerd en na twee jaar in het buitenland te hebben gezeten ben ik in februari 2011 begonnen op de sectie Dispute Resolution, in het team cassatie.

Omdat je bij Houthoff Buruma als advocaat stagiaire op de helft van je stage wisselt naar een andere sectie, werk ik nu, sinds oktober 2012, in het team banking, onderdeel van de sectie Financial Markets. De eerste twee maanden dat ik op deze sectie werkte heb ik op ons kantoor in Londen gezeten om goed kennis te maken met deze praktijk en de partner voor wie ik werk. Mijn dagelijkse werkzaamheden bestaan uit het opstellen en beoordelen van stukken als kredietdocumentatie, zekerheden en legal opinions, maar vooral ook het coördineren van deals. Dit brengt mee dat je de zaken ook praktisch moeten benaderen en erg veel contact hebt met (vooral buitenlandse) cliënten en adviseurs.

Wat kenmerkt de typische Houthoff advocaat?

Ik weet niet of er een typische Houthoff advocaat is, iedereen op kantoor heeft zijn eigen kwaliteiten en is op zijn eigen manier goed. Ik zou mijn collega's beschrijven als talentvol, gedreven en vooral ook erg collegiaal.

Hoe incorporeert u de verschillende expertises die het kantoor rijk is binnen de sectoren?

Houthoff Buruma kent vier secties: Corporate/M&A, Dispute Resolution, Real Estate en Financial Markets. Binnen die sectie bestaan weer verschillende praktijkgroepen. In bijna elke zaak werk ik nauw samen met collega's van andere secties. Zo is er bij veel financieringen een rol voor de ondernemingsraad, waardoor je werkt met mensen van arbeidsrecht en in de financieringsdocumentatie staan vaak rechtskeuze en forumkeuze clauses, waarover collega's gespecialiseerd in IPR adviseren. Verder zijn onze fiscalisten en het notariaat bij veel deals betrokken.

Wat moet een student doen tijdens zijn studie doen om zich dusdanig te onderscheiden van andere studenten om voor Houthoff Buruma aantrekkelijk te zijn?

Er wordt verwacht dat je behalve een goede cijferlijst, ook andere activiteiten op je CV hebt staan die laten zien wat je in je mars hebt. Houthoff Buruma ziet graag dat je een brede interesse hebt en actief bent geweest in besturen en/of commissies. Uiteraard moet je verder over goede sociale vaardigheden beschikken en passen binnen de cultuur van Houthoff Buruma.

Hoe ziet de sollicitatieprocedure voor studentstage eruit?

Een studentstage is bij uitstek de manier op Houthoff Buruma te leren kennen. Je maakt niet alleen kennis met de dagelijkse praktijk, maar je ontmoet ook de mensen achter Houthoff Buruma. Daarnaast krijg je een goed beeld van het werken bij een topkantoor. Via www.werkenbijhouthoff.com kunnen studenten snel en eenvoudig de sollicitatie voor een student-stage in gang zetten. Op basis van de sollicitatiebrief, curriculum vitae, officiële cijferlijst(en) en (indien van toepassing) stagebeoordeling(en) vindt een voorselectie plaats. Daarna volgt nog een gesprek met twee leden van de studentstagecommissie.

Hoe ziet de sollicitatieprocedure voor een advocaat-stagiaire eruit?

Houthoff Buruma is altijd op zoek naar startende advocaten, kandidaat-notarissen en fiscalisten. De sollicitatieprocedure bestaat uit een voorselectie op basis van het sollicitatiedossier, een selectiegesprek met twee partners van kantoor, een assessment en een vervolgesprek met twee partners, voorafgegaan door een praktijkopdracht.

Is er sprake van een sterke hiërarchie binnen Houthoff Buruma?

Als advocaat stagiair draai je mee als volwaardig advocaat en werk je samen met collega's op alle niveaus. Ik doe zoveel mogelijk zelfstandig, maar overleg dagelijks met de partner voor ik werk over zowel praktische als inhoudelijke punten.

U bent aangesloten bij de Law Firm School. Wat betekent dat voor de advocaat-stagiaires bij Houthoff Buruma?

Bij Houthoff Buruma staat permanente educatie zeer hoog op de agenda. Alleen zo blijven we aansluiting houden op de continue veranderende realiteit van onze veeleisende cliënten. Het opleidingsprogramma voor startende juristen is ondergebracht in het 'Houthoff Trainee Programme (HTP)'. Het HTP overkoepelt de driejarige stageperiode en is erop gericht om je op te leiden tot een professional, die zelfstandig de praktijk kan uitoefenen. De eerste zes weken van het programma wordt je volledig uit de praktijk gehaald.

Samen met de advocaat-stagiaires die in dezelfde periode zijn begonnen leer je alle secties binnen kantoor kennen en wordt er met name veel aandacht besteed aan de niet juridische vaardigheden, zoals juridisch Engels, schrijfvaardigheden en presentatievaardigheden. Daarnaast is het erg leuk op deze wijze je collega's te leren kennen die ongeveer tegelijkertijd begonnen zijn, maar wel allemaal op verschillende secties werken.

In het HTP is het onderwijs van de 'Law Firm School (LFS)' geïntegreerd. De Law Firm School is een opleidingsinstituut van advocatenkantoren met een internationale commerciële en financiële praktijk. Het onderwijs van de LFS duurt 10 maanden en is erop gericht eerstejaars stagiaires zich in korte tijd te laten verdiepen in juridische onderwerpen, die direct verband houden met de specifieke praktijk van de deelnemende kantoren. Ongeveer eens in de twee weken volg je op een donderdag en vrijdag in Scheveningen vakken als vermogensrecht, ondernemingsrecht, effectenrecht en internationaal privaatrecht. Ondanks dat je al deze vakken op de universiteit al hebt gehad is het erg nuttig om je kennis op deze gebieden weer op te halen en te verdiepen. Ook hier is het weer erg leuk dat in de groep komt met collega's van verschillende kantoren die allemaal in dezelfde fase zitten.

Waarom Houthoff Buruma?

Werken bij Houthoff Buruma is uitdagend. De aanpak van kantoor kenmerkt zich door een gedegen, praktische benadering. Juristen bij Houthoff Buruma combineren juridische expertise met ondernemerschap en diepgaande kennis van economische sectoren. Er wordt gezocht naar intelligente oplossingen voor de cliënten. Als startende jurist heb je bij Houthoff Buruma veel mogelijkheden om een uitdagende carrière op te bouwen die bij jou past. Hoe ver je loopbaan reikt, heb je zelf in de hand. Beschik je over het talent, de ambitie en de werklust om de top te bereiken? Dan ondersteunt Houthoff Buruma je op alle mogelijke manieren. Er is volop ruimte voor eigen initiatieven en persoonlijke ontwikkeling.

Wil je graag nader kennismaken met Houthoff Buruma? Neem dan contact op met Eline van de Kreeke via e.van.de.kreeke@houthoff.com of 020 - 605 62 62.

Verdieping

Verliezen wij het economische belang van de rechtspraak uit het oog?

Toegang tot het recht

Het staat voor iedereen te lezen in artikel 18 van de Grondwet: "Ieder kan zich in rechte en in administratief beroep doen bijstaan" en "de wet stelt regels omtrent het verlenen van rechtsbijstand aan minder draagkrachtigen". Met andere woorden: eenieder kan zich bij de rechter of bij een geschil met de overheid laten bijstaan door een advocaat. Dit grondrecht mag niemand worden onthouden om redenen van geringe financiële draagkracht.

Alle inwoners van Nederland met een juridisch geschil hebben recht op een bijdrage in de kosten voor rechtsbijstand indien zij dit niet zelf kunnen betalen. Deze mensen komen in aanmerking voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Afhankelijk van het inkomen moet wel een eigen bijdrage worden betaald. Voor een alleenstaande met een jaarinkomen tot € 17.700,- is de eigen bijdrage € 129,-. Dit loopt op tot een eigen bijdrage van € 7.060,- bij een jaarinkomen van een alleenstaande van maximaal € 25.200,-.¹

"Het recht hoort er niet alleen te zijn voor de rijken."

Het recht hoort er niet alleen te zijn voor de rijken. Daarentegen is rechtsbijstand niet 'gratis'. Iemand zal uiteindelijk moeten opdraaien voor de kosten. De begin april uitgelekte plannen van staatssecretaris Fred Teeven van Veiligheid en Justitie om 100 miljoen euro te bezuinigen op de gefinancierde rechtsbijstand hebben voor veel ophef gezorgd. Algemeen deken Jan Loorbach noemde de voorgestelde bezuinigingen in een persbericht "een schending van het grondrecht op toegang tot het recht". In de Memorie van Toelichting bij de laatste verhoging van de eigen bijdrage voor gesubsidieerde rechtsbijstand werd nog gesproken van "de instandhouding van een toegankelijk rechtstelsel van rechtsbijstand als een wezenskenmerk van de moderne rechtsstaat".

De huidige aankondiging van bezuinigingen wordt binnen het

juridisch forum beschouwd als de mogelijke ondergang van de gefinancierde rechtsbijstand. Staatssecretaris Teeven is voornemens om 100 miljoen te bezuinigen naast de twee eerder rondes van bezuinigingen in 2009 en 2010, elk respectievelijk 50 miljoen euro. Deze twee bezuinigingsrondes zijn nog niet gerealiseerd. De Orde van Advocaten is dan ook geschrokken van deze extra bezuiniging van 100 miljoen euro bovenop de nog door te voeren bezuinigingen.² Met deze laatste extra bezuiniging wordt het totale budget voor gefinancierde rechtsbijstand gekort van ongeveer 600 miljoen euro naar 400 miljoen euro. Volgens de Orde van Advocaten wordt rechtshulp met deze opstapeling van bezuinigingen onbetaalbaar en onbereikbaar voor een groot deel van de bevolking.

Het economische belang van de rechtspraak

De aangekondigde bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand roepen echter nog een andere vraag op. Heeft de politiek het economische belang van de rechtspraak uit het oog verloren? Zeker in tijden van crisis is het nodig om deze vraag te stellen omdat het recht onlosmakelijk is verbonden met de economie. Dat er in tijden van crisis moet worden bezuinigd is evident. Zeker in het geval van gefinancierde rechtsbijstand zal goed moeten worden gekeken naar de vraag 'wat kost het en wat levert het op?'. De nadruk lijkt thans te liggen op het kostenplaatje en niet zozeer op de baten.

Wat zijn dan die baten van de rechtspraak die we niet uit het oog moeten verliezen? Voor juristen zou deze vraag gemakkelijk te beantwoorden moeten zijn: de rechtsstaat met zijn onafhankelijke rechter. Maar er komt meer bij kijken. De rechtspraak kan namelijk ook bijdragen aan het vertrouwen in de economie. Wanneer de rechtspraak binnen een land goed is georganiseerd, is het aantrekkelijk voor bedrijven om hier hun handel te drijven. Ondernemingen moeten dagelijks contracten opstellen, arbeidsovereenkomsten sluiten maar ook ontbinden. Wanneer deze processen binnen de rechtspraak goed verlopen is dit gunstig voor het ondernemingsklimaat. Het moge duidelijk zijn dat een efficiënte toegang tot het recht hieraan bijdraagt. De voorgestelde bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand en de daarmee gepaard gaande verhogingen van de eigen bijdrage voor gesubsidieerde rechtsbijstand doen hier op hun beurt weer aan af.

"In Nederland betreft de gesubsidieerde rechtsbijstand de gehele linie van de rechtsstaat. Daar mogen we best trots op zijn."

Fred Teeven.

Dat politici al eens eerder het economische belang van de rechtspraak uit het oog verloren bleek uit het voorstel van het vorige kabinet om de griffierechten te verhogen. Net als de bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand stuitte dit voorstel op veel weerstand. Het vorige kabinet wilde netto meer dan 100 miljoen euro besparen door de griffierechten te verhogen. Zou dit plan zijn doorgevoerd moesten justitiabelen voortaan zelf maar opdraaien voor de kosten om een juridisch conflict op te lossen. Ook hierbij leek het nut van de civiele rechtspraak uit het oog te zijn verloren.

Zo slecht nog niet?

Een vergelijking met de situatie in Amerika levert de conclusie op dat het in Nederland (misschien) zo slecht nog niet is gesteld met de gesubsidieerde rechtsbijstand. De Amerikaanse Bill Jerome Presley heeft 17 maanden in de gevangenis gezeten, omdat hij geen \$ 2.700 had om kinderalimentatie te betalen maar ook geen geld voor een advocaat. De Amerikaan Carl Hymes werd gearresteerd wegens het schijnen met een laserlampje in het oog van een politieagent. Zijn borg werd bepaald op \$ 75.000 en ook hij had geen geld voor een advocaat. Een derde Amerikaan,

Walter Bloss, had een geschil met zijn huurbaas en dreigde uit zijn huis te worden gezet waar hij al 43 jaar woonde. Ook hij had geen geld voor een advocaat.³ In Amerika wordt tot op de dag van vandaag in heel veel staten geen advocaat aangeboden in veel civiele- en soms ook strafzaken. In Nederland betreft de gesubsidieerde rechtsbijstand de gehele linie van de rechtsstaat. Daar mogen we best trots op zijn. Maar laten we het economische belang van de rechtspraak niet uit het oog verliezen. Daarvoor levert het ons teveel op.

- http://www.rvr.org/nl/subhome_rz/rechtsbijstandverlener,Inkomensgrenzen.html. Geraadpleegd op 16-4-2013.
- <https://www.advocatenorde.nl/6359/consumenten/persberichten-meer-informatie.html#6-3-2013>
- http://www.nytimes.com/2013/03/16/us/16gideon.html?pagewanted=all&_r=2&

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

“Werd een vrouw dan toch zwanger zonder dat de bewakers daar toestemming voor hadden gegeven, dan werd de zwangere vrouw doodgemaakt.”

In gesprek met

Shin Dong-Hyuk

Overleefde 23 jaar in een Noord-Koreaans concentratiekamp

Shin Dong-hyuk werd in Noord-Korea geboren in Kamp 14: een concentratiekamp voor politieke gevangenen. Meer dan twintig jaar lang had hij geen weet van de wereld buiten dat kamp. Meer dan twintig jaar lang heeft hij honger, lichamelijk en geestelijke mishandelingen moeten doorstaan. In 2005 wist hij te ontsnappen. Tot op heden is hij voor zover bekend de enige Noord-Koreaans die ontsnapt is uit een dergelijk kamp en het ook heeft overleefd. Zijn verhaal heeft hij aan de wereld verteld via interviews, lezingen, een boek en sinds vorig jaar ook via een documentaire, genaamd Camp 14: Total Control Zone. Met veel moeite vertelt Shin zijn verhaal voor de camera. Na al deze jaren is het vertellen van zijn verhaal nog steeds erg pijnlijk voor hem. “Als ik eerlijk ben, heb ik de documentaire met veel tegenzin gezien. Ik denk liever niet meer aan mijn tragische verhaal.” De NOVUM bezocht de screening van de documentaire in Den Haag, en zag kans Shin Dong-hyuk enkele vragen te stellen.

Shin's leven in het kamp

Drie generaties moesten worden gestraft toen de broer van Shin's vader succesvol was ontsnapt uit Noord-Korea en zijn weg had gevonden naar Zuid-Korea. Shin was de tweede generatie, zijn vader de eerste. Shin is geboren met een erfzonde die alleen door zwaar lichamelijke arbeid weggewassen kon worden. Hij was dan ook pas tien toen hij werk in de koolmijnen moest verrichten. Dat Shin is geboren is al bijzonder. In Kamp 14 is het verboden voor mannen om contact te hebben met vrouwen buiten de werktijd om, op straffe van de doodstraf. Werd een vrouw dan toch zwanger zonder dat de bewakers daar toestemming voor hadden gegeven – het was trouwens niet ongevoerd dat er ook zwangerschappen ontstonden doordat een bewaker een vrouw seksueel misbruikte – dan werd de zwangere vrouw doodgemaakt.

Shin werd in 1982 geboren uit een gearrangeerd huwelijk tussen twee gevangenen in Kamp 14. Een echt familieleven heeft hij echter nooit gekend. Een dergelijk huwelijk betekende namelijk dat Shin's vader en moeder elkaar vijf keer per jaar mochten 'bezoeken', de rest van het jaar woonden ze apart. In Kamp 14 bestaan normale menselijke relaties niet. Volgens een van de tien geboden die gelden in het kamp moet iedereen die verdacht gedrag ziet dit melden. Wordt dit niet gedaan, dan wordt je gedood. Iedereen, ook je moeder, vader, broertjes, zusjes en klasgenoten, is dus in principe je vijand. Iedereen is altijd verdacht. Een band met zijn moeder had Shin dus ook niet. Vriendschap was niet mogelijk – de kans dat hij werd verraden als hij iemand in vertrouwen nam was daarvoor te groot. Van kinds af aan is hem bijgebracht dat bewakers altijd gelijk hebben en dat straffen altijd gerechtvaardigd zijn. Dus toen Shin als zesjarig jongetje zag dat een klasgenootje van hem werd doodgeslagen omdat ze, tegen een van de tien geboden in, vijf korrels graan had verstopt in haar kleding, kon Shin niet anders denken dan dat de straf juist was.

Er was geen plaats voor altruïsme in het kamp. Positieve gevoelens zoals liefde of vriendschap kende Shin dan ook niet. Elke gevangenen kon alleen maar op zichzelf letten. “Ik deed er alles aan om te voorkomen dat ik mishandeld zou worden. Ik moest

mezelf beschermen om niet doodgeslagen te worden zoals dat zesjarige meisje. Ik waardeerde het leven dan ook tijdens mijn tijd in het kamp. Het is nooit in me opgekomen om zelfmoord te plegen.” De bewakers van het kamp achtte het leven van de gevangenen van generlei waarde. Dit uitte zich onder andere in de verschrikkelijke martelpraktijken die plaatsvonden in de ondergrondse gevangenschappen. Shin was slechts 14 jaar oud toen hij op gruwelijke wijze is gemarteld naar aanleiding van het aanhouden van zijn moeder en broertje vanwege hun plan om uit het kamp te ontsnappen. Shin was familie van hen en zou dus op de hoogte zijn geweest van hun plan. Hij werd ondervraagd en gemarteld zodat de bewakers erachter konden komen wat zijn aandeel was in het plan.

Nadat Shin zijn verhaal dat hij niets met het ontsnapingsplan te maken had gehad niet werd geloofd, werd hij op leven na dood in een ondergrondse cel gegooit. Het zou maanden duren voordat hij weer daglicht zou zien. Het feit dat Shin in staat was om daglicht te zien, was mogelijk gemaakt door Shin's celgenoot: een oude man die al jaren in de kleine cel had doorgebracht. Hij verzorgde de pijnlijke wonden van Shin en gaf hem een deel van zijn maaltijden. Het was de eerste keer in Shin's leven dat hij iemand leerde te vertrouwen. “Op dat moment voelde ik geen duidelijke emotie. Het is pas achteraf, toen ik eenmaal vrij was, dat ik mij realiseerde dat ik toen voor het eerst enige vorm van menselijke affectie had ervaren.” Na enkele maanden werd Shin vrijgelaten. De oude man zou hij nooit meer terugzien. Samen met zijn vader, die al die tijd ook vast had gezeten, werd hij geleid naar de plek waar de executies plaatsvonden. Daar zag Shin hoe zijn moeder werd opgehangen en zijn broer werd doodgeschoten. Pas na zijn ontsnapping van het kamp zou Shin schaamte en verdriet ervaren door het terugdenken die gebeurtenis. Op dat moment kon hij echter niet anders denken dan dat zij terecht gestraft werden wegens het niet naleven van de tien geboden.

“Shin zag hoe zijn moeder werd opgehangen en zijn broer werd doodgeschoten.”

Het leven ging verder en Shin kwam te werken in een fabriek waar kleding werd gemaakt. Hier ontmoette hij Park Yong Chul, een erudiete man die niet alleen buiten het kamp had gewoond, maar ook een tijd in het buitenland had doorgebracht. Ze leerden elkaar te vertrouwen. Park leerde Shin zijn eerste liedje zingen. Twintig jaar lang had Shin nooit iets anders gehoord dan marcheermuziek. “Het was de eerste keer in mijn leven dat ik iemand hoorde zingen. Uiteindelijk ging ik hem nadoen en zongen we samen een liedje.” Zijn muzieksmaak is na zijn vrijheid niet ontwikkeld. “Ik ken weinig liedjes want ik luister er eigenlijk nooit naar. Ik voel er geen emotie bij.” Muziek is emotie, emotie die hij niet kan ervaren.

“Ik ken weinig liedjes want ik luister er eigenlijk nooit naar. Ik voel er geen emotie bij.”
Muziek is emotie, emotie die hij niet kan ervaren.

“Als een organisatie zo groot als de Verenigde Naties zo’n dringende kwestie niet kan aanpakken, hoe blijven ze dan geloofwaardig?”

Shin laat zien dat zijn armen verkeerd zijn gegroeid wegens de zware kinderarbeid.

De ontsnapping en het leven buiten Noord-Korea

Shin leerde niet alleen zingen. Het was ook Park die Shin de mooiste verhalen vertelde over het leven buiten het kamp. Door die verhalen kreeg Shin een zeer gevaarlijke gedachte, namelijk de gedachte om te ontsnappen. Het was Park die de deur openzette naar de wereld door te vertellen over het bestaan van andere landen, het concept van geld, technologische ontwikkelingen en het feit dat de aarde rond was. Doorslaggevend voor Shin’s beslissing om te ontsnappen waren de verhalen over eten. Zijn hele leven had hij honger gehad, dus toen hij eenmaal van het bestaan van gegrild varkensvlees wist, werd zijn belangrijkste doel ontsnappen uit het kamp om dat gerecht ooit te kunnen proeven. Park gaf Shin niet alleen de wil om te vluchten, maar maakte dit ook voor hem mogelijk en betaalde daar de hoogste prijs voor. Tijdens hun poging om te ontsnappen werd Park geëlektrocuteerd door het hek dat de grens van Kamp 14 aangaf. Daardoor ontstond een opening die groot genoeg was voor Shin om door heen te kruipen – over het lichaam van zijn zojuist verloren vriend. Jaren later vindt Shin het nog steeds lastig om over Park te praten. “Ik heb ontzettend veel respect voor hem. Zonder hem zou ik nooit geprobeerd hebben te ontsnappen, laat staan het ook werkelijke te doen. Ik kan echter niet de woorden vinden om uit te drukken wat ik voor hem voel.”

Shin was ontsnapt uit het kamp en dwaalde rond in Noord-Korea. Nog nooit was hij zo vrij geweest. Door het omkopen van soldaten wist Shin na een lange weg en lang zwerven eindelijk de Noord-Koreaanse grens met China over te steken om uiteindelijk in China de ambassade van Zuid-Korea in te vluchten. Via de ambassade kwam hij terecht in Zuid-Korea, maar de hel hield niet op. Aanpassen was moeilijk in het kapitalistische land met een van de meest competitieve en materialistische maatschappijen van de wereld. “In Zuid-Korea ben ik opgenomen in het ziekenhuis omdat ik uitgebreide medische zorg nodig had. Ik was er geestelijk erg slecht aan toe omdat ik emotioneel niet in staat was mij aan te passen aan het leven in Zuid-Korea. Nog steeds moet ik elke dag moeite doen om te leren hoe ik me aan moet passen. Ik vind dat nog steeds erg moeilijk, maar ik blijf mijn best doen.”

Vanuit Zuid-Korea vloog Shin in 2009 naar de Verenigde Staten om daar te gaan werken voor LiNK: Liberty in North Korea. Dit is een organisatie die zich inzet voor de mensenrechten in Noord-Korea en bijvoorbeeld gevluchte Noord-Koreanen helpen met huisvesting en het aanpassen aan hun nieuwe leven. Voor die organisatie is hij de wereld overgevlogen om op congressen, lezingen en andere bijeenkomsten te spreken en zijn verhaal te

doen. “Heden ten dage werk ik niet meer voor LiNK. Ik ben nu vooral bezig met mijn NGO Inside North Korea. Vanuit die organisatie maak ik reportages over Noord-Korea en verspreid ik die via internet. Zo hoop ik mensen te kunnen informeren over wat er allemaal gaande is in Noord-Korea en verhalen kan vertellen die de normale media niet vertellen. In de nabije toekomst wil ik deze organisatie flink uitbreiden.” Hiermee hoort Shin’s organisatie bij een groeiende groep met organisaties, zoals New Focus International en NK News, die het echte verhaal van Noord-Korea naar buiten willen brengen en daarvoor gebruik maken van redacteurs die in Noord-Korea wonen.

Hoe verder?

De afgelopen tijd komt Noord-Korea voornamelijk in het nieuws wegens de zeer bedreigende oorlogstaal die het uitsprekt. Het verhaal van de miljoenen mensen die dagelijks lijden onder de dictatuur van Kim Jong-un wordt daarbij grotendeels genegeerd. Onlangs heeft de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties toegezegd dat er een speciale commissie wordt ingesteld voor de mensenrechtenschennis in Noord-Korea. Shin is sceptisch hierover. “Het instellen van die commissie had veel eerder moeten gebeuren. Die commissie moet proberen de waarheid boven tafel te krijgen en vervolgens de schending van mensenrechten daar stoppen. Ze moeten desnoods geweld gebruiken. Als een organisatie zo groot als de Verenigde Naties zo’n dringende kwestie niet kan aanpakken, hoe blijven ze dan geloofwaardig?” Voor de internationale gemeenschap is het belang van rust en stabiliteit in de regio Oost-Azië nu echter van groter belang dan het belang van de onderdrukte Noord-Koreanen. De kans dat op korte termijn het lot van de Noord-

Still uit de film Camp 14 Total Control Zone.

Koreanen wat beter wordt, is dus erg klein. Tot die tijd zullen organisaties zoals Inside NK en New Focus International de vreselijke verhalen moeten blijven vertellen om mensen bewust te blijven maken van de verschrikkingen die plaatsvinden in Noord-Korea. Zoals Shin ooit tijdens een lezing zei: “Eén man kan, als hij ervoor kiest om niet te zwijgen, de tienduizenden Noord-Koreanen die nog verblijven in de concentratiekampen, helpen”. Shin zal zijn verhaal dus moeten blijven vertellen, hoe pijnlijk dat ook voor hem is.

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

“Het is van belang te realiseren dat de praktijken die Shin beschrijft nog steeds dagelijks voorkomen in Noord-Korea. Er wordt geschat dat ongeveer 200.000 mensen op dit moment in de Noord-Koreaanse concentratiekampen verblijven.”

Juridisch Facultair Maandblad

NOVUM

ZOEKT

NIEUWE REDACTIELEDEN

Het facultair maandblad NOVUM is bezig met een uitbreiding van haar redactie. Wij zijn op zoek naar redactieleden met een brede interesse, een vlotte pen en inspiratie. Ervaring is geen vereiste. Enthousiasme en inzet wel, evenals het zijn van tweedejaarsstudent op deze faculteit. Nieuwe ideeën aangaande de NOVUM zijn bij ons van harte welkom. Daarnaast zien wij als redactie het belang in van een ontspannen sfeer om de creatieve geest te inspireren, wat inhoudt dat we graag vergaderen onder het genot van een drankje, en een etentje samen nooit een straf vinden.

Vragen of direct solliciteren?

Mail dan naar novum@law.leidenuniv.nl, onder vermelding van sollicitatie redactielid.

Column

Meneer Teeven, kijk eens verder dan uw neus lang is!

Ja, daar heb je hem weer: Fred Teeven. Er gaat geen NOVUM voorbij of Fred Teeven staat er weer in. Het lijkt wel of hij het expres doet, rare ideeën voorstellen aan de Tweede Kamer. Dit keer heeft hij een heus 'masterplan'. Hij wil het gevangeniswezen op de schop gooien. 27 gevangenis sluiten de deuren, drie TBS-klinieken gaan dicht, veroordeelden krijgen sneller een enkelband en gevangenen mogen nog maar vier uur luchten. Dat betekent dat ze 20 uur op de cel zitten en als het aan Teeven ligt, moet 55% van de gevangenen die 20 uur doorbrengen met twee of meer medegevangenen. Waarom? Bezuinigingen natuurlijk. Teeven hoopt met zijn masterplan jaarlijks 340 miljoen euro om te buigen. Maar de VVD-crimefighter lijkt niet goed nagedacht te hebben over zijn 'masterplan'.

Met de sluiting van 27 gevangenis zouden we in principe met een overschot aan gevangenen komen te zitten. Die moeten toch ergens terecht. Als oplossing biedt Teeven het gedwongen plaatsen van gedetineerden in meerpersoonscellen. Dat zijn cellen waarin gevangenen soms met wel z'n zessen zitten opgesloten. Op zich is dat geen probleem, in de Penitentiaire Inrichting Lelystad gebeurt dat al. Maar gevangenisdirecteur Veldman geeft aan dat daar eerst een zorgvuldige selectieprocedure aan vooraf gaat: 'Samen met het gevangenispersoneel kijken we welke gevangenen met elkaar matchen. Vervolgens gaan we met hen in gesprek en worden zij op die meerpersoonscellen geplaatst.' Doe je dat niet, dan is de kans op geweldsuitbarstingen groter wat een gevaar voor het personeel, maar ook voor de gevangenen zelf is. 'Dat helpt niet bij de resocialisatie van de gedetineerden.' aldus Veldman.

Als Teeven eenmaal door gaat met het sluiten van de gevangenis, betekent het ook dat het gevangenispersoneel mag gaan uitzien naar ander werk. 3700 gevangenisbewaarders verliezen hun baan. Veel van hen zullen vanwege de hoge leeftijd waarschijnlijk in de bijstand terecht komen, wat de staat uiteindelijk weer geld zal gaan kosten. Hoewel dat meer een zorg voor minister Asscher is, kan niemand blij zijn dit besluit. Omdat er 3700 gevangenisbewaarders hun baan verliezen, betekent het dat de rest van hun collega's met een onevenredige verhoging van de werkdruk komen te zitten. Zij moeten met minder man meer gevangenen bewaken. Teeven noemt het 'versobering van het detentieregime'. Dat klinkt leuk: gevangenen moeten inderdaad sober leven, toch? Die versobering houdt in casu in dat zij 20 uur zitten opgesloten en maar vier uur mogen luchten. Gevangenisbewaarders geven

aan dat zij juist tijdens het luchten van de gevangenen de stemming kunnen peilen, brandjes kunnen blussen en gevangenen begeleiden in hun traject naar resocialisatie. Omdat zij het contact met de gedetineerden verliezen, zijn zij bang dat de suicide zal toenemen. Met vier uur luchten zullen ook de spanningen toenemen en worden bewaarders 'sleutelboeren': zij zullen enkel de deuren openen en sluiten. Gebrekkige begeleiding zal ook hier ten koste gaan van de resocialisatie en recidivevermindering.

Naast dat bewaarders hun gevangenen niet meer goed kunnen begeleiden, zal ook de de resocialisatie op de schop gaan: de detentiefasering wordt afgeschaft. Detentiefasering is het programma van het re-integratieverlof: in de laatste maanden van de straf worden gevangenen gefaseerd teruggebracht in de samenleving. Vanuit een half-open inrichting worden zij begeleid in hun resocialisatie. Met een enkelband krijgt gedetineerden eerst een dag verlof, vervolgens een weekend, als het goed gaat een week etc. Dit om te voorkomen dat de klap van het gevangenisleven naar het normale leven niet te groot zal zijn. Teeven schaft de detentiefasering af. De gedetineerde moet van Teeven de laatste fase van de straf gelijk thuis uitzitten, zonder gefaseerde begeleiding. Waarom? Alleen omdat een enkelband de staat minder geld kost. En de vergroting van recidivekans dan? Die zal vergroten en dat levert de staat en de samenleving uiteindelijk alleen maar meer geld en vooral veel ellende op.

De crimefighters van de VVD hebben samen met de PvdA afgesproken dat zij criminelen keihard gaan aanpakken. Met de Nationale politie hoopt dit kabinet de pakkans te vergroten en zal er gejaagd gaan worden op criminelen. Ik vraag me af waar Teeven al deze nieuwe veroordeelden wil opsluiten. Ja, er staan nu gevangenis leeg. Maar als je de opsporing gaat intensiveren, is het ondoordacht gevangenis te sluiten. Versobering van het detentieregime is ondoordacht. De afschaffing van de detentiefasering wat ten koste gaan van de resocialisatie is ondoordacht. In het eerste jaar van onze studie rechtsgeleerdheid leren we dat bij straffen vergelding én voorkoming van recidive centraal staan. Voorkoming van recidive dus. Het masterplan van Teeven vermoordt het resocialisatietraject en vergroot die recidivekans. Meneer Teeven, kijk eens verder dan uw neus lang is. Dit is geen masterplan, dit is een disasterplan. **N**

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

Correspondent

“You’re an expatriate. You’ve lost touch with the soil. You get precious. Fake European standards have ruined you. You drink yourself to death. You become obsessed by sex. You spend all your time talking, not working. You are an expatriate, see? You hang around cafés.’ ‘It sounds like a swell life,’ I said. ‘When do I work?’” - Ernest Hemingway, *The Sun Also Rises*

Onder het metersdikke sneeuwpak dat Zweden sinds november in een glinsterend witte deken bedekte, komt de lente langzaam tevoorschijn. Terwijl de vogels zich roeren en de bomen weer knoppen krijgen, begint ook de gemeenschap van Uppsala te ontdooien; jassen gaan uit en terrassen gaan open.

Tegen dit decor sukkelt het Erasmusleven verder. In vorige NOVUMs dachten Raphael en ik na over het waarom van de uitwisseling. Om hier iets nuttigs op te zeggen moeten we eerst kijken naar het wat. Wat doe je nou de hele dag als student in het buitenland? Studeren, ja. Maar verder? Natuurlijk is het mooi om de hele dag koffie te drinken met de slimste studenten uit alle uithoeken van de wereld. Het geeft een enorme kick, zeker de eerste paar weken. Maar hoe voorkom je dat je vervalt in complete lethargie, in een internationaal spook dat, zich onbewust van het land waarin hij zich bevindt, ‘s nachts van kroeg naar kroeg gaat, en overdag door zijn colleges heen slaapt? In andere woorden, hoe maak je je buitenlandverblijf tot een succes?

Ten eerste is er het reizen. Er is geen reden om op één plek te blijven als je op uitwisseling bent. Natuurlijk wil je Zweden verkennen, maar ook het buitenland trekt. Studenten uit Noord-Amerika en Australië maken zelfs van de gelegenheid gebruik om heel Europa te verkennen. Zelf hou ik het graag iets dichterbij huis, en dus nam ik met drie vrienden de nachtboot naar Riga, Letland. Zodra de boot uit Zweedse wateren was, ging de belastingvrije supermarkt aan boord open, waar opvarenden massaal alcohol en tabak insloegen en het op een drinken zetten, om de absurde prijzen in Zweden te omzeilen. Dit is dan ook het voornaamste doel van zo’n tocht: met een overtocht van achttien uur en een verblijf in Riga van slechts zes uur, was dat laatste meer een pauze tussen twee boottochten te noemen. De volgende ochtend kwamen we aan in Riga. Na een gezonde lunch en een wandeling in het oude centrum moesten

we al bijna weer terug, maar het was de moeite waard; Riga is zeker een stad waar ik terug wil komen.

Ook mijn treinreis naar Lappland was zeker een succes, al bleef onze queeste naar het Noorderlicht onvoltooid. Een ontmoeting met een twee meter hoge eland en een hondensleerit maakten het verblijf daar toch de moeite waard. En wie had gedacht dat je voor het Noorderlicht alleen maar een flatgebouw in Uppsala hoeft te beklimmen? Op een heldere nacht, nog geen week na Lappland, openbaarde dit vreemde verschijnsel zich aan ons in volle glorie. De groene gloed krulde onregelmatig over de hemel, soms nauwelijks te onderscheiden van een wolk, en soms hemelsbreed en stralend groen.

Een andere tijdsbesteding die het Zweedse studentenleven je aanreikt, is werken in de nations, de studentenverenigingen van Uppsala waar ik eerder over schreef. Werken in de nations wordt door iedereen aangeprezen als een leuke en laagdrempelige manier om wat te doen te hebben en nieuwe mensen te leren kennen. Wie vaker werkt, krijgt allerlei privileges, zoals gratis koffie, of een kaart waarmee je gratis naar de clubavond kan zonder in de rij te staan. Zo zijn er altijd genoeg vrijwilligers te vinden. Aan de andere kant: voor het salaris van twee lunchcoupons hoeft je het niet te doen. Ook riep het hele idee herinneringen op aan mijn ervaringen in de keukens van Quintus in

“Studie, reizen, werken; het houdt je wel bezig. Maar het belangrijkste aan studeren in het buitenland is voor mij toch de mensen die ik heb ontmoet.”

Noorderlicht. (foto: Sebastian Matheis)

mijn eerste jaar, wat bepaald geen onverdeeld succes was. Toch is het werk razend populair, dus ik wilde wel eens weten waarom. Om 10 uur ‘s ochtends meldde ik me dus met dubbele gevoelens in de gigantische keuken van Stockholms nation. Ik zou die dag gaan werken met Lel, uit Chili, en twee Zweedse meisjes, ondersteund door een aantal ‘dagwerkers’ (vaste medewerkers, ook studenten). We trokken een Stockholms t-shirt aan en begonnen met het snijden van wat groenten. De sfeer was relaxt; er stond muziek op, er werd gelachen, er was geen haast, en toch werkte iedereen door. Ondertussen kon je zo veel koffie drinken als je wilde. Zweden lunchen warm (en vallen om van verbazing als je ze vertelt dat je dat niet doet), dus we serveerden die dag gerookte makreel en runderstoofpot, beide al voorbereid door de kok in dienst van de nation (sommige dingen kun je gewoon niet aan studenten over laten). Toen de lunchzaal vol begon te lopen bestond ons werk dus uit niet veel meer dan opscheppen en borden ophalen. Alles was heel strak geregeld, en juist daarom was er nooit haast. Zelfs de afwas, de laagste cirkel van de hel in elke professionele keuken, werd gedaan door de dagwerkers. Maar die krijgen er dan ook voor betaald. Nadat de meeste gasten

waren vertrokken, hadden we even pauze en mochten we zelf zo veel eten opscheppen als we wilden. Daarna moest er alleen nog wat schoongemaakt worden, en om 15 uur stond ik weer buiten.

Studie, reizen, werken; het houdt je wel bezig. Maar het belangrijkste aan studeren in het buitenland is voor mij toch de mensen die ik heb ontmoet. De vrienden en geestverwanten met wie je dagen in het café zit, of nachten in de kroeg, en met wie ik zoveel gemeen heb ondanks al onze verschillende achtergronden. Het heeft weinig te maken met het echte leven, maar dat weten we ook, dus we nemen het nooit te serieus. Eerder noemde ik het Erasmusleven een bubbel, en dat is het ook. Een briljante, internationale bubbel. **N**

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur dan een e-mail naar novum@law.leidenuniv.nl

Verenigingen grotius

Geachte lezer,

Hoe ontzettend blij zijn wij wel niet dat de maand mei eindelijk weer is aangebroken?! Met het grootste deel van het zware collegejaar al achter ons en een prachtige zomer in het verschiet, kunnen wij niet anders dan dromen over hoe wij onze vakantie gaan doorbrengen. Nog heel even, dames en heren; over een maand of twee zit het erop en kunnen we genieten van onze welverdiende rust!

Afgelopen maand hebben wij veel leuke activiteiten gehad, waaronder het gala, het symposium en het Professorendiner. Nu is het echter tijd om te kijken naar de activiteiten die nog voor ons liggen:

- 14 mei:** kantoorbezoek aan DAS (rechtsbijstand);
- 15 mei:** bezoek aan de Tweede Kamer;
- 17 mei:** alumniborrel @ Branderij;
- 21 mei:** almanakuitreikingsborrel;
- 24 mei:** kantoorbezoek aan De Clercq advocaten.

Hebt u wel genoeg gezien van al die grote advocatenkantoren? Of bent u misschien gewoon benieuwd hoe juridische dienstverlening aan de 'gewone man' geschiedt? Geef u dan op voor het kantoorbezoek aan DAS rechtsbijstand, een van de grootste financieel juridische dienstverleners van Nederland!

Geïnteresseerd in de politiek? Belangstelling in onze hoogste wetgever? Wellicht gewoon zin in een leuk tripje met Grotius? Ga dan mee met ons bezoek aan de Tweede Kamer! Geïnteresseerd? Geef u dan op door een mail met uw naam en telefoonnummer te sturen naar jfvgrotius.extern@law.leidenuniv.nl!

Natuurlijk kent ook een faculteitsvereniging als JFV Grotius een lang verleden, waar vast en zeker vele oud-leden van hebben

mogen genieten. Een groot deel van de geschiedenis wordt echter ook gevormd door deze oud-leden zelf. Om deze reden organiseren we op 17 mei een alumniborrel, ook toegankelijk voor huidige leden.

De vereniging kent een prachtige almanak die elk jaar traditiegetrouw wordt uitgebracht. In dit boekwerk vindt men eigenlijk alles wat u als lid over de vereniging moet weten. U wilt, als trouw lid van JFV Grotius, uiteraard dolgraag (gratis!) een gesigneerd exemplaar komen ophalen. Dit kan, en wel op 21 mei, vanaf 17.00 uur in de Branderij!

In Leiden kennen wij een aantal advocatenkantoren. Eén hiervan is De Clercq, een advocaten- en notarissenkantoor, gelegen aan de Hoge Rijndijk. Op 24 mei zullen wij een bezoekje brengen aan dit kantoor, gekenmerkt door de oeroude verbondenheid met Leiden.

Tot slot is JFV Grotius op zoek naar enthousiaste mentoren voor het Introductieweekend! Het weekend zal plaatsvinden van 20 tot en met 22 september. Voor 65 euro laat je nieuwe studenten kennismaken met JFV Grotius en heb je zelf een legendarisch weekend. Interesse? Aanmelden kan tot en met vrijdag 24 mei door een mailtje te sturen naar mentoren@jfvgrotius.nl met daarin je naam en telefoonnummer.

Ik ga ervan uit dat ik u nu volkomen enthousiast heb gemaakt om mee te gaan naar één van de bovenstaande activiteiten. Heeft u interesse en wilt u meer weten? Stuur dan een mailtje naar bestuur@jfvgrotius.nl, of loop gewoon langs even de bestuurskamer (A0.43)!

Met vriendelijke groet,
Maurits Helmich, Ab-actis

Faculteits- zaken

Emma Merckx is dit studiejaar ('12-'13) de assessor (student-lid) van het faculteitsbestuur van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Zij behartigt de belangen van de studenten binnen het faculteitsbestuur op het gebied van onderwijs, organisatie en onderzoek.

Contactinformatie:

Adres: Steenschuur 25, kamer B.4.38, 2311 ES Leiden

Telefoon: 071 527 7621

Email: assessor@law.leidenuniv.nl

Spreekuur op woensdag van 09.00 tot 10.00 uur

Volgende maand is het alweer zover: het jaarlijkse Leiden Law Festival zal voor de tweede keer worden georganiseerd. Na enkele brainstormsessies, is het programma zo goed als af. Wegens het grote succes van afgelopen jaar, zal het festival dit jaar zelfs een dag langer duren. In deze column zal ik jullie een en ander vertellen over de activiteiten die plaatsvinden tijdens het Leiden Law Festival, zodat jullie goed op de hoogte zijn van alle mooie gebeurtenissen die nog gaan komen.

Het festival begint op dinsdag 11 juni. De eerste dag staat in het teken van ICT en Onderwijs. Om maar gelijk goed te beginnen: een champagneontbijt op het terras van de Sterrewacht. Vervolgens zullen er verschillende discussies worden gevoerd omtrent de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs dat op onze faculteit wordt gegeven. Een frisse neus kan tijdens de lunch worden gehaald door deel te nemen aan de stadswandeling. In de middag is er de mogelijkheid om workshops te volgen in het kader van ICT. Hoe schrijf je nou bijvoorbeeld een blog? En wat houdt een MOOC precies in? De dag wordt afgesloten met een buffet in de Sterrewacht.

De woensdag staat geheel in het teken van de studenten. Mocht je maar één dag deel kunnen nemen, dan raad ik je aan om vooral op de woensdag aanwezig te zijn. Om 13.00 uur begint het Eindejaarscollege voor alle eerstejaarsstudenten. Tijdens dit college worden praktische zaken besproken over het tweede studiejaar en ook worden de mogelijke nevenactiviteiten aan het voetlicht gebracht.

Aan het einde van het college is het mogelijk om te stemmen op de 'studenttutor van het jaar'. Mocht jouw tutor studenttutor van het jaar worden, dan win je met je hele tutorgroepje een boottocht door de grachten van Leiden. Kom dus vooral stemmen! Daarnaast zal er van 14.00 - 17.00 uur een banenmarkt zijn op de Sterrewacht. Verschillende kantoren zullen hier met standjes aanwezig zijn en wie weet sleep jij wel die felbegeerde stage binnen!

Tijdens de banenmarkt kunnen de studenten diverse workshops volgen, zoals een workshop over het plannen van keuzevakken en een workshop solliciteren. De banenmarkt wordt om 17.00 uur afgesloten met een borrel, waar ook de studenttutor van het jaar bekend wordt gemaakt.

Donderdag 13 juni wordt het landelijk Criminologie Congres gehouden. Daarnaast zal er een lunch plaatsvinden met hoogleraren en emeriti in de Hortus en er zullen verschillende lezingen worden gegeven.

Vrijdag is alweer de laatste dag van het Leiden Law Festival. Deze dag staat vooral in het teken van onze toekomstige studenten, zij die op dit moment nog een opleiding volgen aan de middelbare school. Deze scholieren krijgen de kans om een Moot Court-training bij te wonen. Daarnaast zal er een spreekuur worden gehouden door de rechtswinkel, waar alle studenten, scholieren en medewerkers terecht kunnen met hun juridische vragen.

Dit was het programma van het Leiden Law Festival in vogelvlucht. Het uitgebreide programma zal binnenkort op de facultaire website worden geplaatst en middels de nieuwsbrief bekend worden gemaakt. Hier kan je ook alle informatie vinden omtrent de aanmelding voor de activiteiten. Hou de website en je mail dus goed in de gaten en geniet van het Leiden Law Festival. Ik hoop jullie allemaal te mogen verwelkomen!

Emma Merckx

Wegens het grote succes van afgelopen jaar, zal het festival dit jaar zelfs een dag langer duren.

Rechtenstudent,
klaar voor de start...
www.youngtalentgroup.nl

youngtalentgroup

Zit jij
als rechtenstudent
in de eindfase van je studie
of ben je je aan het oriënteren op de
arbeidsmarkt? De Young Talent Group
is de eerste stap naar jouw carrière!

Bij de Young Talent Group zijn meer dan 40 bedrijven en advocatenkantoren aangesloten. Op onze website vind je per bedrijf een bedrijfsprofiel, vrije stageplekken, vacatures en informatie over masterclasses en bedrijvendagen. Ook vind je hier tips voor het vormgeven van je cv, motivatiebrief en het voorbereiden van je sollicitatie. Bovendien wordt je per e-mail op de hoogte gehouden van mogelijkheden om jouw cv uit te breiden, en jezelf te oriënteren op de arbeidsmarkt.* Kortom, alles om jou voor te bereiden op de toekomst!

Kijk voor meer informatie op www.youngtalentgroup.nl en schrijf je gratis in om op jouw profiel toegesneden mailings te ontvangen. Zo ontvang je in één keer alle informatie die nodig is voor een succesvolle start van je carrière.

*Jouw persoonlijke gegevens worden vertrouwelijk behandeld en blijven te allen tijde in bezit van Stichting Young Talent Group. Derden krijgen geen inzage in deze gegevens. Alle mailings worden onder beheer van de Young Talent Group uitgevoerd.

De jonge meesters van Pels Rijcken

Werk je bij Pels Rijcken, dan haal je regelmatig de voorpagina. Niet vreemd, want we doen zaken die grote impact hebben op het dagelijks leven. Bijvoorbeeld op het gebied van gezondheidszorg, infrastructuur, ondernemen, cassatie of milieu. Daarin kun je je specialiseren. Alleen dan is het mogelijk om meesterlijke kwaliteit te leveren. Laten we snel kennis maken.

Ga naar www.pelsrijcken.nl/jongemeesters of scan de QR-code. Tot zo.

Pels Rijcken **Bron van inzicht**

Pels Rijcken
& Droogleever
Fortuijn *advocaten
en notarissen*